

Eesti ühiskonna integratsiooni võimalikkusest peale pronksööd

Integratsiooniprotsessi edukuse üheks näitajaks on erinevate rahvuste rahumeelset kooseksisteerimist ja partnerlust väärtustavate hoiakute kujunemine ühiskonnas. Senised integratsiooni monitooringud ja ka mitmed teised uuringud on näidanud, et praegu domineerivad Eesti ühiskonnas etnotsentrilised hoiakud ja suletust rõhutav identiteedi konstrueerimise loogika.

Arvestades Eesti vastuolulist ja keerukat ajalugu on see paljuski paratamatu, kujutades endast inimeste kaitsereaktsiooni minevikutraumadele. Samas suurendavad etnotsentrilised hoiakud ühiskonna ebastabiilsust võimalikes konfliktsituatsioonides. Pronksööduri teisaldamisega seotud sündmused ning selle tagajärjel tekkinud uus rahvuspoliitiline olukord kujutab endast taolist konfliktsituatsiooni. Monumendi teisaldamine tugevdas oluliselt nii eestlaste kui ka mitte-eestlaste etnotsentrilisi hoiakuid ning ühiskonna jagunemist kaheks rahvustunnuse alusel eristuvaks pooleks.

Taoline eraldatus ja teineteise mittemõistmine on tekitanud reaalse ohu konflikti edasiseks eskaleerumiseks, mis asetab riigi rahvuspoliitika põhimõtteliselt uude konteksti. Õnneks ei kasvanud aprillisündmused massiliseks eri rahvustest inimeste vaheliseks konfliktiks, mis oleks muutnud Eesti konflikti sarnaseks Põhja Iirimaa või Bosnia tüüpi konfliktiga. Samas tuleb endale aru anda, et pronksöö järel on Eesti ühiskonna tasakaal muutunud ülihapraks. Lähiajal tehtavatest rahvuspoliitilistest valikutest sõltub, kas Pronksöödur jääb Eesti ühiskonda ühendama või lahutama ning kas saadud kogemus aitab kaasa integratsiooni edenemisele või hakkab seda takistama.

Raivo Vetik